

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ-ΤΟΜΕΑΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ II

Μάθημα Δ΄ Εξαμήνου, Υποχρεωτικό Επιλογής, Κωδικός μαθήματος : 779,

Διδακτικές μονάδες: 3, ECTS: 5

Τρόπος εξέτασης : γραπτά

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Χριστίνα Ζαραφώνιτου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος προσεγγίζονται και αναλύονται κριτικά, σε σχέση με τη συμβολή τους στην εξέλιξη της εγκληματολογικής σκέψης, ορισμένες εκ των σημαντικότερων ερευνών που εντάσσονται στο δεύτερο κυρίαρχο ρεύμα της *Εγκληματολογίας της Κοινωνικής Αντίδρασης*. Πρόκειται για τις εμπειρικές εκείνες προσεγγίσεις που διερευνούν, βάσει και των μεθοδολογικών τους ιδιαιτεροτήτων, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του ίδιου του συστήματος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης (ΣΑΠΔ), τις διαδικασίες διαμόρφωσης των αποφάσεων στο εσωτερικό του (Sentencing) με έμφαση στους παράγοντες εγκληματοποίησης, καθώς και τις κοινωνικές αναπαραστάσεις για το θεσμό και τους φορείς της ποινικής δικαιοσύνης και το εγκληματικό φαινόμενο στο σύνολό του. Εξετάζεται, επιπρόσθετα, ο ρόλος των θυμάτων μέσα από τη μελέτη των παραγόντων καταγγελίας ή μη των αξιόποινων πράξεων, καθώς και μέσα από τις άτυπες κοινωνικές αντιδράσεις απέναντι στο έγκλημα (φόβος του εγκλήματος-τιμωρητικότητα). Οι σύγχρονες αυτές εμπειρικές έρευνες αξιολογούνται και μέσα από το ρόλο τους στη διαμόρφωση της αντεγκληματικής πολιτικής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Έρευνες ενταγμένες στο στην Εγκληματολογία της «κοινωνικής αντίδρασης»

I. Έρευνες σχετικές με τον επίσημο κοινωνικό έλεγχο

1. Αστυνομία
2. Εισαγγελική αρχή
3. Ποινικά δικαστήρια
4. Ποινικές κυρώσεις
5. Στάσεις του κοινού απέναντι στο Σ.Α.Π.Δ.

II. Συνέπειες των ποινικών κυρώσεων

1. Αποτελεσματικότητα (εκτιμητικές έρευνες: μεθολογικά προβλήματα και συγκριτικά πορίσματα)
2. Στιγματιστικές συνέπειες (κριτήρια και επιλεκτικές διαδικασίες)

III. Το «κοινό» ως παράγοντας διαμόρφωσης της αντεγκληματικής πολιτικής

1. Ο φόβος του εγκλήματος
2. Η τιμωρητικότητα
3. Τα θύματα και οι παράγοντες μη καταγγελίες των εγκλημάτων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

A) Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση του ρόλου της εμπειρικής έρευνας στην πρόοδο της επιστήμης της Εγκληματολογίας καθώς και των βασικών προαπαιτούμενων για να χαρακτηριστεί μια έρευνα ως επιστημονική. Μέσα από την ειδική αναφορά στη μεθοδολογία καθώς και στις σύγχρονες τεχνικές εμπειρικής έρευνας, επιδιώκεται η ανάπτυξη της δυνατότητας κριτικής μελέτης και ανάλυσης της υπάρχουσας ερευνητικής εμπειρίας.

B) Για την επίτευξη των παραπάνω εκπαιδευτικών στόχων επιλέγεται η παράδοση με τη μορφή εισηγήσεων της διδάσκουσας, η χρήση ερωταπαντήσεων προς διασάφηση των βασικών εννοιών καθώς και η χρήση παραδειγμάτων για την κατανόηση των θεωρητικών εννοιών μέσα από τις όψεις της εφαρμογής τους.

Γ) Στην παραπάνω προοπτική συνεπικουρούν και οι εργασίες που προτείνονται για προαιρετική εκπόνηση στο πλαίσιο του μαθήματος και οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν έως 2 μονάδες τη βαθμολογία των γραπτών εξετάσεων υπό τον όρο ότι αυτή είναι προβιβάσιμη (5+). Η επιλογή αυτή αποσκοπεί αφενός στη δυνατότητα εμπάθυνας σε ειδικά θέματα (βιβλιογραφικού χαρακτήρα) και αφετέρου στην εκμάθηση των βασικών σταδίων χάραξης και υλοποίησης μια έρευνας (εμπειρικές έρευνες προσαρμοσμένες στις δυνατότητες του μαθήματος, ατομικού ή και ομαδικού χαρακτήρα). Οι καλύτερες εργασίες παρουσιάζονται από τους φοιτητές στο τελευταίο μάθημα και αποτελούν βάση επιστημονικού διαλόγου με τους συμφοιτητές τους, ενώ ορισμένες ομαδικές εμπειρικές έρευνες έχουν ήδη δημοσιευθεί.

Δ) Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται ετήσια εκπαιδευτική επίσκεψη σε σχετικό με το αντικείμενο της εγκληματολογικής επιστήμης δημόσιο φορέα. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα στους φοιτητές να συμμετέχουν στις δραστηριότητες του Εργαστηρίου Ασθεακής Εγκληματολογίας.

Ε) Προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχικότητα στη μαθησιακή διαδικασία, ορίζονται (κατόπιν συναίνεσής τους) «συντονιστές-φοιτητές», οι οποίοι συνεργάζονται με τη διδάσκουσα για θέματα που αφορούν το μάθημα και τις εργασίες. Η επιλογή τους γίνεται τυχαία με βάση την αυτό-πρότασή τους και την αποδοχή των συναδέλφων τους. Η πρακτική αυτή έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από πλευράς των φοιτητών.

ΣΤ) Γίνεται χρήση σύγχρονης τεχνολογίας (power-point, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες) κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων εργασιών, εισηγήσεων κλπ.

Ζ) Το μάθημα αξιολογείται σε ετήσια βάση από τους φοιτητές στο πλαίσιο της ΜΟΔΙΠ του Παντείου Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ (ΟΠΩΣ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΕΥΔΟΞΟ):

ΒΙΒΛΙΟ «ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ», ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ, ΕΚΔΟΤΗΣ: ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ